

Svar på fråga 2024/25:196 av Olle Thorell (S)
Utmattningssyndrom

Olle Thorell har frågat mig vilka åtgärder jag avser att vidta för att minska den ökande psykiska ohälsan bland unga kvinnor och för att säkerställa att arbetslivet blir mer hållbart för både individer och samhället så att långvariga sjukskrivningar på grund av utmattningssyndrom kan undvikas.

Olle Thorell har ställt en mycket angelägen fråga. Under de senaste åren har sjukfallen blivit fler och längre och sjukfrånvaron har ökat särskilt för kvinnor med psykiatriska diagnoser.

Regeringen tar frågan om psykisk hälsa på stort allvar. Det framgår inte minst av Tidöavtalet där psykisk hälsa och suicidprevention lyfts fram. Under 2024 avsätts cirka 1,6 miljarder kronor genom en överenskommelse mellan staten och Sveriges Kommuner och Regioner inom området psykisk hälsa och suicidprevention.

I det underlag till nationell strategi inom området psykisk hälsa och suicidprevention som lämnades till regeringen den 1

september 2023, som 26 myndigheter haft i uppdrag att ta fram tillsammans, lyfts som delmål fram ett inkluderande och hållbart arbetsliv som främjar psykisk hälsa. Ärendet bereds nu i Regeringskansliet.

Vidare stärker regeringen arbetet med sjukskrivning och rehabilitering. Regeringen gav nyligen två olika uppdrag till tre myndigheter för att bidra till att personer får rätt sjukskrivning och den rehabilitering som behövs för att kunna återgå i arbete. Inspektionen för socialförsäkringen (ISF) och Myndigheten för vård- och omsorgsanalys har fått i uppdrag att utvärdera lagen (2019:1297) om koordineringsinsatser för sjukskrivna patienter (S2022/03717 och S2024/01782) och Socialstyrelsen har fått i uppdrag att ytterligare stödja och utveckla hälso- och sjukvårdens arbete med sjukskrivning och relaterad rehabilitering (S2024/01779).

Det är arbetsgivaren som har huvudansvaret för arbetsmiljön enligt arbetsmiljölagen (1977:1160) och Arbetsmiljöverkets föreskrifter om systematiskt arbetsmiljöarbete (AFS 2001:1).

Arbetsmiljöverket och Myndigheten för arbetsmiljökunskap tar fram åtgärdsplaner inom sina respektive områden för att genomföra regeringens arbetsmiljöstrategi för 2021–2025, "En god arbetsmiljö för framtiden" (skr. 2020/21:92), i samverkan med arbetsmarknadens parter. En del i arbetsmiljöstrategin är regeringens prioriteringar om att fortsätta och utveckla tillsynen

av arbetsmiljön inom välfärden. De flesta arbetande kvinnor i Sverige finns inom offentlig sektor, och välfärdsyrkena är överrepresenterade i sjukskrivningar på grund av stressrelaterad ohälsa.

Alltför mycket arbete eller för hög arbetstakt och kränkande särbehandling är exempel på problem i den organisatoriska och sociala arbetsmiljön som kan förorsaka stressrelaterad ohälsa. Arbetsmiljöverkets föreskrifter och allmänna råd om organisatorisk och social arbetsmiljö (AFS 2015:4) som kom för snart tio år sedan, har följts upp av Arbetsmiljöverket under 2023 i syfte att se om föreskrifterna haft avsedd effekt och för att kunna utveckla arbetet. Dessutom har Myndigheten för arbetsmiljökunskap för närvarande två pågående uppdrag rörande psykisk ohälsa och organisatorisk och social arbetsmiljö: Revidering av myndighetens publikation "Riktlinjer vid psykisk ohälsa på arbetsplatsen", samt en utvärdering av den organisatoriska och psykosociala arbetsmiljön på den svenska arbetsmarknaden innan och under covid 19 – pandemin (2014–2022). Utvärderingen ska redovisas den 29 november 2024.

Stockholm den 23 oktober 2024

Jakob Forssmed